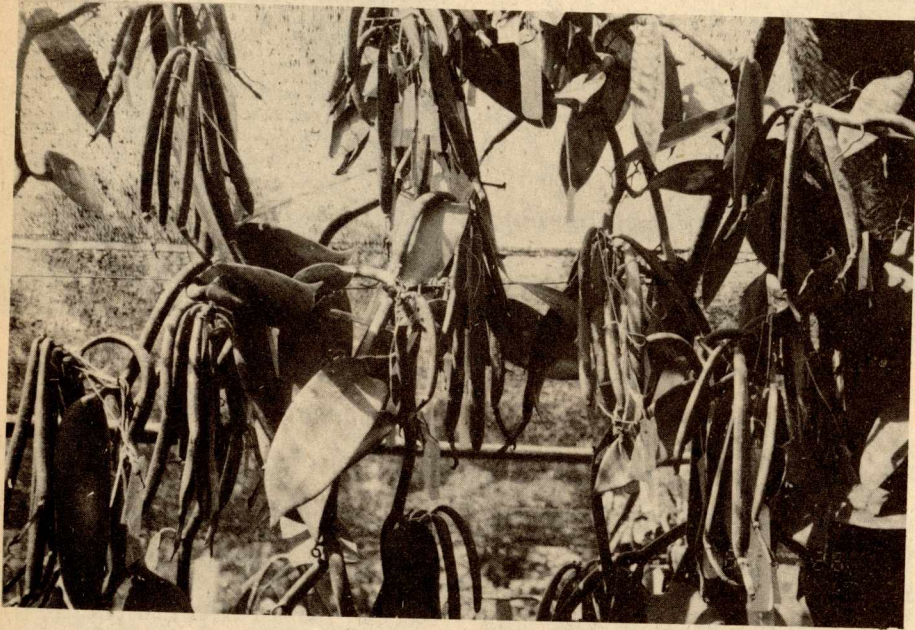

วนิลา....พืชชนิดใหม่บนที่สูง

จำนวนฝักวานิลาในแต่ละข้อประมาณ 5-10 ฝัก

วนิลา...พืชไม้เถาที่สามารถปลูกเจริญเติบโตและออกดอกติดผลได้ดีในระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 1,000 เมตร จนถึงระดับสูงสุดและสูงกว่าน้ำทะเล 2,000 ฟุต ต้องการปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,000-2,500 เมตร มิลลิเมตรต่อปี ความชื้นไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ อุณหภูมิที่เหมาะสมระหว่าง 21-32 องศาเซลเซียส จะออกดอกได้ดีถ้ามีอากาศแห้งอย่างน้อย 2 เดือน คือระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เดือนเมษายน

กลิ่นหอมหวานนวลชวนน่ารับประทาน ใครได้กลิ่นนี้แล้วจะรู้สึกอยากที่จะลองลิ้มชิมรส กลิ่นหอมที่วณให้ประโยชน์มากมาย

สามารถนำมาปรุงแต่งกลิ่นในการทำขนม ไอศกรีม ช็อคโกแลต ลูกกวาด ขนมเค้กและเครื่องดื่มทุกชนิดได้ นอกจากนี้แล้วยังใช้ในอุตสาหกรรมการทำน้ำหอมอีกด้วย

แต่จะมีใครทราบบ้างไหมว่ากลิ่นหอมหวานเช่นนี้ได้มาจากส่วนไหนของพืช ก็ได้มาจากการสกัดจากฝักวานิลา เพราะฝักวานิลามีสารที่มีกลิ่นหอมอยู่หลายชนิด แต่สารที่สำคัญที่สุดที่ทำให้กลิ่นหอมหวานเช่นนี้ คือ วานิลิน

นายไชยวัฒน์ วัฒนไชย ผู้อำนวยการสถานีทดลองพืชสวนดอยมูเซอ จังหวัดตาก สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตรได้เปิดเผยว่าวานิลาเป็นพืชตระกูลเดียวกับกล้วยไม้ เป็นไม้เถาที่เลื้อยพันไปบนค้างไม้ยืนต้นหรือไม้หลัก โดยธรรมชาติจะอาศัยรากอากาศเป็นที่ยึดเกาะมีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบอเมริกากลาง เช่น ประเทศเม็กซิโก และกัวเตมาลา สเปนเป็นประเทศหนึ่งที่รู้จักพันธุ์ไม้ชนิดนี้ ตั้งแต่คริสต์วรรษที่ 16 และแพร่กระจายไปสู่ยุโรปซึ่งได้แก่ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศสและเอเชีย โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งปัจจุบันเป็นแหล่งผลิตวานิลารายใหญ่ และประเทศที่นำเข้าวานิลาที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมันนี สำหรับประเทศไทยนั้นได้นำเข้ามาไม่กี่ปีนี้เอง และยังปลูกไม่แพร่หลายนัก

ในส่วนของกรมวิชาการเกษตรซึ่งเป็นกรมที่ศึกษาทดลอง

วิจัยทางการเกษตร ร.ต. วิเชียร รัตนพุกษ์ ซึ่งในขณะนั้นเป็นหัวหน้า สถานีทดลองพืชสวนสวี่ ปัจจุบัน คือศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร ได้นำเข้ามาปลูกเพื่อศึกษาทดลองวิจัย ทดสอบพันธุ์ และต่อมา นายเสริมศักดิ์ รักธรรม นักวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยพืชสวน ได้นำเข้ามาปลูกทดลอง ในสถานีทดลองพืชสวนดอยมูเซอ อำเภอเมือง จังหวัดตาก เพื่อศึกษา การเจริญเติบโต และการออกดอก-ติดฝัก โดยเริ่มปลูกตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2534 ติดฝักในเดือน มีนาคม 2536 และเก็บเกี่ยวได้ใน เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ปี 2537 จะเห็นได้ว่าเพียงระยะเวลาแค่ 2 ปี ต้นวนิลา ก็สามารถให้ผลผลิตได้แล้ว และสามารถติดฝักได้เป็น จำนวนมากต้นหนึ่งจะมี 5 ช่อ ช่อหนึ่งจะติดฝักได้ประมาณ 1-7 ฝัก ดังนั้นต้นหนึ่งจึงสามารถติดฝักได้ ประมาณ 4-38 ฝัก และจะได้ฝักที่ สมบูรณ์มากกว่า 20 ฝักขึ้นไป

แต่ถ้าเป็นต้นวนิลาที่แข็งแรง สมบูรณ์ดี จะสามารถให้ช่อดอกได้เกือบ 100 ช่อ โดยแต่ละช่อจะมี ดอกประมาณ 10-15 ดอก หรือมากกว่านี้ (คือ 400-1,000 ดอกต่อต้น) และช่อหนึ่งอาจติดฝักประมาณ 5-10 ฝัก ดังนั้นต้นหนึ่งอาจติด ฝัก 1,000-1,500 ฝักต่อต้นได้

เมื่อฝักแก่เต็มที่ที่จะใช้เวลา ประมาณ 8-9 เดือน จึงสามารถเก็บเกี่ยวได้ แต่จะทราบได้อย่างไรว่า เมื่อไรควรเก็บเกี่ยว โดยดูจากเมื่อ ฝักวนิลา มีสีเขียวออกเหลือง มี

แปลงวนิลาที่กำลังให้ผลผลิตเต็มต้น

ลักษณะแข็ง หนา และฝักไม่มีกลิ่น ข้อควรระวังต้องหมั่นตรวจดูว่าอย่าให้เก็บเกี่ยวฝักที่อ่อนเกินไป หรือแก่เกินไป เพราะถ้าหากเก็บฝัก ดังกล่าวปะปนเข้ามาแล้วจะทำให้ เชื้อราเข้าทำลายได้ และเมื่อนำมา ทำให้แห้ง จะทำให้ฝักวนิลาแข็งแห้งเกินไป และฝักมีคุณภาพต่ำ

สำหรับขนาดของฝักวนิลา จะมีขนาดฝักยาวประมาณ 13.1-20.7 เซนติเมตร กว้าง 0.8-1.1 เซนติเมตร จากการทดสอบปีที่ 2

หลังจากเก็บเกี่ยวฝักวนิลา แล้ว ต้องนำฝักนั้นมาบ่มและทำให้แห้งด้วยวิธีง่าย ๆ โดยการนำฝักวนิลามาชะในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 63-65 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 นาที นำฝักขึ้นมาผึ่งให้สะเด็ดน้ำ แล้วห่อด้วยผ้าฝ้ายสีดำ เก็บลงใน กล่องที่เจาะรูด้านข้างทั้งสองข้างข้างละ 3 รู ส่วนด้านล่างของตัวกล่องจะติไม้ระแนงเพื่อให้มีการระบายอากาศบ้าง เก็บฝักไว้ใน

กล่องประมาณ 30 วัน แล้วจึงนำมาตากแดดบนผ้าสีดำอีก 4 ชั่วโมงทุกวัน เป็นระยะเวลา 8 วัน หลังจากนั้น นำฝักวนิลามามัดรวมกันแล้วบ่มไว้ในลังไม้ให้อยู่ในที่ร่มอีก 3 เดือน

นายไชยวัฒน์ วัฒนไชย กล่าวต่อไปว่า ฝักวนิลาที่ผ่านการบ่มและหมักแล้วจะต้องมีกลิ่นและรสชาติดี มีการยืดหยุ่นดี มีความยาวและขนาด ปริมาณความชื้นตรงตามความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม ฝักวนิลาที่มีคุณภาพดีจะต้องเป็น ฝักยาวตรง อวบ อ่อนนุ่ม สีออกดำ มีน้ำมันเยิ้ม มีกลิ่นวนิลาแรง ไม่มีรอยแผล ความชื้นของฝัก 30-40 เปอร์เซ็นต์ แต่ฝักวนิลาที่มีคุณภาพต่ำ ฝักจะแข็ง แห้งเกินไป มีรสขม มีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลแดง มีกลิ่นน้อย ความชื้นของฝัก 40-50 เปอร์เซ็นต์

พรรณพิชญา สุเลวี
เรียบเรียง

ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่